

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake vojna znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četr leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemana za četr leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrstopenne petit-vrste 6 kr., če so oznanila enkrat tiska, 5 kr., če so dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se svote irankarati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištvo, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročila, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami.

Carigrad 22. jan. Rusk oddelek maršira na Gallipoli. Sulejman je prišel v Kavalo, kjer bode njegova vojska na ladije šla in sem prepeljala se.

Dunaj 22. jan. „Pol. Corr.“ poroča iz Aten: Ministerstvo je dalo ostavko; najbrž bode Komunduros dobil nalog nov kabinet sestaviti, kar toliko pomenja kakor vojsko.

London 21. jan. „Times“ so izvedeli iz Aten, da je grška vojska, zbrana v Chalkisu, dobila ukaz marširati na mejo.

„Daily News“ so izvedele iz Pere, da je nemški poslanik princ Reuss rekel: zveza treh cesarjev nij bila nikoli tako trdna, kakor je zdaj.

Poročila iz Erzeruma se glase prav žalostno za Turke.

Belgrad 21. jan. Ko so Srbi po prvem vzetju Kuršumlja bili prisiljeni, to mesto zopet zapustiti, pustili so 2 oficirja in 24 mož v turškem ujetništvu. Ko so Srbi drugič Kuršumlje vzeli, našli so glave onih ujetih Srbov in na kolec nabita trupla pred mestom. Turški poveljnik, ki je to zlodejstvo ukazal, zove se Hafis-paša.

Carigrad 21. jan. „Turquie“, vladni turški organ, pozivlje porto, naj sklene mir celo z velicimi žrtvami, ne da bi se ozirala na interese družih oblastij.

Listek.

Črtice slovenskega samovidca iz Črne gore.

Mej Bokelji, 12. jan. [Izv. dop.]

Da je junak Črnogorec nikjer in nikdar ne pozabi; v svojem moškem postopanju, pri svojem kratkem pozdravu znači, da se zaveda svoje veljave; ter da zaničuje vsako, po svojem mnenju nemoževsko dejanje; ne bode se ustavljal in ogledoval si nenavadne stvari, katere bi marsikaterega gospodskega radovednega človeka za dalje časa iznenadile, tujec, ki se zelo redkokrat izgubi v njegovo deželico, gotovo se ne pritožuje, da ga premnogo nagovarjajo in vprašavajo. Da se Črnogorec obširno razgovarja s kom, treba je uže daljega znanstva, ali potem se tudi izrazuje na zelo uljudni način in z izbranimi besedami. Ne čuje se nesramežljivi, zlahtno čutenje žaleči izraz, in kedar se takemu uže celo ogibati ne more, vestno uporablja svoje „da oprostite“. Ta izrek je pri govoru v prav obširnej rabi; kadar govori o svojem životu, o svojej ženi, ali deci, pravi: „to je, da oprostite, moja

Vojska.

Rusi marširajo torej iz Drenopolja naravnost naprej v Kalipolje (Gallipoli), ki gospodstvuje nad vhodom v Marmora-morje. Torej Rusi se za Angleže in Turke vkup malo brigajo, temuč urno in zmagovito naprej prodirajo v trhlo in na tla poraženo Turčijo, varovanko vseh sovražnikov Slovanstva.

Iz premirja bode teško kaj, predno se Turčija popolnem ne uda. Ko so namreč Turki prišli v glavni stan, vprašal jih je ruski veliki poveljnik, kake pogoje stavijo oni, da jih — v Peterburg poroča. Sam pa nij nobenih pogojev povedal. — Mej tem do Carigrada!

Zakopani kanoni v Plevni. Telegram v „Moskovskija Vedomosti“ poroča, da so Rusi v Plevni še potem našli in izkopali deset kanonov, katere so bili Turki na raznih krajih zagrebli; tako, da so Rusi tam vkup 88 kanonov priplenili. Ob enem se pravi, da jih bode mogoče s časom še več najti.

Ruski list „Goloz“, govoreč o vojaške obleki, pravi mej drugim: „Nezgone, katere imajo naši vojaki ob sedanjem zimskem vojskovanju prenašati na bulgarskem bojišči, silijo na dan z vprašanjem, kako je treba pred drugačiti vojaško obleko. Bitstvo temu vprašanju je popolnem jasno, ako se nanje odgovori: kaj treba našim vojakom, da mogó menjavo vremensko prenašati in se zoperstavljati vsem atmosferičnim prikaznim.“ Potem omenjeni list navaja nošo ruskih kmetov, ter nadaljuje: „Kratek kožuh, plašč in haljina

— to je skoraj izključljivo vnanja obleka kavkaškega vojaka na maršu ali v službi; uniformo ima le ob paradi. Zatorej nij sedaj nikdar čuti, da bi kavkaška vojska trpela mraz ali da bi vojaki zmrzavali na stotine, da-si je v Saganlugu in sploh v Armeniji mnogo bolj ostra zima nego na Balkanu ter v podunavskej ravani. Jópica je dobra ob mrazu brez vetra, a kožuh se more nositi proti vsemu. Samo poskusiti je treba kratek čas stati na straži v jópici ali kožuhu in gotovo bode vsak rekel, da je kožuh bolji. Govoré sicer nekateri, da je vojak preveč nekreten in neroden v kožuhu, a tu ne gre za nobeno drugo stvar nego za to, da se vojaki, kateri itak morajo v vojski žrtvovati svoje življenje in kri, končs tem nagradijo, da jih mraz ne muči — da bi zadostovali vsem pravilom lepote in bi imeli jednake oprave, tega ne more nobeden razumen človek zahtevati.“

S r b i

nameravajo, — kakor specialni dopisnik v „Presse“ poroča, — sledeče dele stare Srbije osvojiti.

Paševstvo Niš, ki meri 240 kvadratnih milj ter ima 110 386 kristijanov in 46 027 mohamedanov. Razdeljeni so tako:

okraj Niš . . .	17.107 krist.	4.921 moh.
„ Pirot . . .	29 741	5 772
„ Vranja . . .	30.016	12.502
„ Leskovac . . .	21.030	10 525
„ Prokoplje . . .	4 618	6.207
„ Kuršumlje . . .	757	5.951
„ Trn . . .	7.072	149

Paševstvo Novibazar, ki meri 150

žena“, itd. Svojega gosta česti, kolikor mogoče, in pomanjkljivost postrežbe opravičuje po svojej siromaščini — pa je gotovo tudi razžaljen, ako se gost na nesnažnosti vtikuje; v nasprotji se mu ne moreš bolje prikupiti, kakor z domačim vedenjem in ako si navzameš kak črnogorsk običaj in izraz. Žena pri postrežbi nema dosti opravila, pripravlja ogenj na ognjišči, ali prinese vina iz kleti v velikej skledi, iz katere se potem natoči v čaše; sicer se pa v pričujočnosti svojega moža nič ne udeležuje govora in namesto nje le mož na vsako vprašanje odgovarja — povsod se razvidi nižje socialno postavljenje ženske. Če je v hiši bolen dečko in pošljejo po zdravnika, zbira se okolo njega cela vas in hlastno čaka na njegovo mnenje; ako je slučajno v istej hiši tudi bolna deklica, se še le posled na njo spominjajo — in povprašujejo za kak svet. Mati obžaluje prav malo smrt hčerino, pa včasih vendar-le katera pravi, da jo je skoraj enako ljubila, — kakor da bi bila „djetič“.

Če pade korenjak v boji, je žalost le kratka, saj je padel pri izpolnitvi svoje najlepše domovinske dolžnosti, in ravno žene svoje

može najbolj navdušujejo za boj v propad Turčina. Gorje mu, ki je v sumu boječnosti. Mnogokrat sem čul, kako so se veselile, da gredo njih možje v boj, saj skrbi knez za otroke padlih.

Mrtvaška slavnost je posebno po moškem velika, iz vseh bližnjih vasij pridejo znanci in prijatelji, bližajoči se mrtvaškej hiši, izrazujejo svojo žalost z glasnim, v gorah odmevajočim krikom, popevajo dobre lastnosti in junaštva mrtvega, imenujejo sebe „bore kavice“ (kukavica je Jugoslovanom ptica žalosti), odmečejo svoje struke in puške in planijo sè povišenimi rokami, izpuljenimi lasmi na mrtvega, ob enem si trgajo z nohti kožo z obraza, da kri s curkom teče po belih haljinah. Pri takej priliki se moraš čuditi črnogorskemu fanatizmu. Videl sem žalujočega, ki se je z vriskom vrgel v rakev na mrliča in tam popolnem omamljen in nezaveden obležal. Morali smo ga kakih deset minut zopet oživljati. Po dokončanem pokopavanju se razdeljuje poparjena pšenica in rakija mej došle, pšenica znači za sluge umrlega, katere se bodo zopet iz zemlje razcevele, kakor vsejuna pšenica v spomladi dozoruje. Pokopališča

Dr. Anton Starč

kvadratnih milj ter ima 48.329 kristijanov in 33.752 mohamedanov. Razdeljeni so tako:

okraj Novibazar . . .	6.431 krist.	6.208 moh.
" Mitrovica . . .	1.511 "	1.522 "
" Vasojević . . .	3.957 "	432 "
" Trgovište . . .	4.164 "	8.206 "
" Belopolje . . .	4.272 "	5.742 "
" Priepolje . . .	5.717 "	1.927 "
" Kolašin . . .	3.097 "	2.905 "
" Sjenica . . .	3.006 "	2.117 "
" Novavaroš . . .	9.283 "	1.801 "
" Plevljan . . .	6.891 "	2.892 "

Paševstvo Prizren, ki meri 240 kvadratnih milj ter ima 52.388 kristijanov in 13.917 mohamedanov. Razdeljeni so tako:

okraj Prizren . . .	7.458 krist.	32.494 moh.
" Ljun . . .	—	5.844 "
" Djakova . . .	2.257 "	12.553 "
" Peč . . .	8.527 "	10.996 "
" Gusinje . . .	1.125 "	12.595 "
" Vučitrn . . .	3.271 "	7.368 "
" Priština . . .	4.686 "	14.847 "
" Gilan . . .	11.607 "	12.544 "
" Tetova . . .	12.957 "	22.676 "

Paševstvo Sofija, ki meri 250 kvadratnih milj ter ima 155.339 kristijanov in 26.709 mohamedanov. Razdeljeni so tako:

okraj Sofija . . .	43.074 krist.	8.340 moh.
" Orhanje . . .	19.414 "	2.312 "
" Zlatica . . .	5.450 "	2.891 "
" Samakov . . .	21.971 "	2.701 "
" Dubnik . . .	11.427 "	1.834 "
" Radomir . . .	16.774 "	1.520 "
" Kostendil . . .	29.191 "	4.214 "
" Džuma . . .	8.038 "	2.896 "

Paševstvo Vidin, ki meri 220 kvadratnih milj ter ima 121.445 kristijanov in 30.521 mohamedanov. Razdeljeni so tako:

okraj Vidin . . .	12.422 krist.	6.582 moh.
" Belgradčik . . .	7.582 "	1.756 "
" Berkovac . . .	21.894 "	3.686 "
" Vraca . . .	26.535 "	3.493 "
" Lom . . .	16.841 "	5.371 "
" Rahova . . .	36.171 "	9.633 "

Te navedene pokrajine bi tedaj skupno pomnožile srbsko kneževino za 1100 kvadratnih milj sè 487.887 kristijani in 268.926 mohamedani.

Naša kranjska trgovinska in obrtniška zbornica.

II.

Vendar je več kot smešno, če organ naših nemškutarjev trdi, da je trgovinska in obrtniška zbornica zdaj, kar je bila tri leta v nemčurskih rokah, kaj storila. Pač so pred tremi leti nemškutarji in njih agitatorji s tem

imajo v Črnej gori okolo cerkev in najde se na njih dosti zidanih rakev, se ve da zelo primitivnih. Sorodnikom je na tem ležeče, da njihovi rojaki doma umro, mnogokrat nosijo hudo bolnega en dan daleč domov, le da jim ne umre zunaj doma. Ker bi bilo treba na dveh krajih pokopalno slavnost napraviti in to prenašanje je marsikateremu v zlo; padle junake večidel tudi spravljajo v domačo zemljo.

Vsako pleme ima svoje krstno ime, najnavadnejše slavijo sv. Petra, Štefana Mitra, sv. Ilija, Kosma in Damijana in dr. Dva dni je hiša vsem prijateljem odprta in postrežejo jim z vinom in črno kavo, za najbolje prijatelje pa je gotov velik obed in večerja, in drugi dan zopet kosilo na čast pomrlih tega rodu. Pop moli za nje, ter vsacega imenno navede, pričujoči svetijo z voščenimi svečami, odgovarjajo na molitve in po dokončani molitvi zobljejo poparjeno pšenico. Zdaj se vsedejo k mizi. Starešina prime hleb, spečen, podoben križu z zarezanimi pregovori iz sv. zakona, odreže kraje in dá ostalo z bokalom vina domačici ter jej in njenej družini želi srečo in še mnogo krstnih imen. Ona se za-

sleparili večino menj omikanih obrtnikov in trgovcev, da bode treba od patenta menj plačati, če bodo volilci nemškutarjem glasovnice dali, ali zapisali nemškutarjske kandidate nanje. Koliko so zdaj davki manjši? Nič, še večji. Ali nij bila torej agitacija nemškutarjev nesramna, lažnjiva, goljufiva?

Nemškutarji so zabavljali pred tremi leti na nezmožnost bivših narodnih zbornikov. Mi smo uže tačas rekli, da nemamo nobene vere v trgovinsko-politične zmožnosti kakovega kamnoseka Thomana, niti ne v talente gosp. Dreo. Tek trih let nam je tudi prav dal. Ves ta čas nijmo slišali ni brali niti jedne važne besede iz te trgovinske komore, temuč le kratka in mrtva posnemanja tega, kar so uže druge zbornice prej izrekle, večidel — bob v steno. Vspeha nemajo nemškutarjski udje te kranjske trgovinske in obrtniške zbornice v vseh treh pretečenih letih prav nobene ga pokazati.

Kaj iz vsega tega izvira? Da je postala trgovinska in obrtniška zbornica — žalibog — samo politično torišče. Nemškutarjem je bilo in je le edino zato, da se iz te zbornice dva poslanca za deželni zbor dobodeta, ki večino odločujeta. Za vse trgovinske in obrtniške interese jim nij nič mari.

Zatorej bi pa mi Slovenci greh delali, ko bi se na vso moč ne trudili, da zopet to zbornico oborimo, v narodnem smislu prestvarimo. Domači možje morajo tu besedo imeti, ne tuji in odtujenci.

Ker je stvar taka, dolžnost je vsacega Slovenca, ki se svoje narodnosti zaveda in jo spoštuje, da agitira pri teh volitvah za narodne, v včerajšnjem našem listu uže v drugič proglašene kandidate. Za nas Slovence so vsake volitve važne, nikjer se ne smemo udajati, povsod moramo, če smo jedenkrat vrženi, zopet možko vstajati in z nova začeti borbo za sveto stvar slovenske domovine svoje, ker le po vstrajnosti in trudnem naporu pride trajna končna zmaga.

Iz našega vélicege posestva.

Iz Dolenjskega 21. jan. [Izv. dop.]

Povsod vojska, povsod boj! Nič drugega ko leto za letom volitve, mesec za mesecem

glasovanje, dan na dan agitacija! Deželni zbor je kompletan, zdaj pride zbornica trgovinska in ko priklada, recimo kot kosti k mesu, pride volitev državnega poslanca v velikem posestvu na mesto umrlega grofa Thurna. In o tej volitvi bi Vam rad poročil par jako zanimivih podrobnostij, katere čuti, tako rekoč izza kulis poizvedeti, se mi je slučajno posrečilo.

Kakor znano, prisvojuje si glasoviti smiljoči dedič starega, tudi duševno plemenitega barona Apfalterera, sedanji križki baron Otto Apfalterer, pri vseh volitvah, ki so se vršile do sedaj v velikem posestvu kranjskem, nekakovo hegemonijo, ali recimo poveljništvo, ki je tako absolutno postalo, da si nikdo izmej velikih posestnikov naših, bodisi v oktavi ali duodec-formatu, (ker „foliantov“ nij pri nas), da si, pravimo, nikdo ne upa, črhnti besedice proti Apfaltererjevim naredbam. On sam pa se še nij mogel povzdigniti tako visoko, da bi slekel neke danjega poslužnega „staatsanwalt-substituta“, nego je vedno in vedno ministrijalen, vladin mož, ki je ponosen in srečen, ako ga za trenotek obsveti žarek Lasserjeve naklonjenosti. In sad tega je vedno bil in bo: vladi servilen poslanec iz velicega posestva kranjskega. Apfalterer komandira in „veliko“ posestvo voli.

In tako bode tudi baje sedaj. Apfalterer in iški grof Auersperg ustvarila sta „wahlkomité“ za veliko posestvo, in ona dva sta edina deležnika tega „odbora“. Auersperg je posodil svoje ime in Apfalterer svojo roko, in tako delata sedaj. Pa glavna njihova skrb, ki se jima je potisnila stoprav v zadnjem trenutku, in o katerej bi vsak človek mislil, da nij mogoča — bila je namreč ta: kje bomo dobili — kandidata? Čudno veliko posestvo je to, posestvo, ki bi moralo zastopati najvišjo inteligenco, pa še kandidata néma. Ta Apfalterer je navihan mož, in on je takoj našel pripravnega kandidata, ter telegrafiral v Litijo Fränzelu ali Vesteneku, kakor se rajši imenuje, ali ne bi hotel prevzeti kandidature. „Ohne weiters“ odgovoril je ta vitez „ohne Furcht und Tadel“. Pa tedaj se je Apfalterer vendar le malo zbal. Spomnil se je, da Vesteneka drugi aristokratski krogi kranjski ne obrajtajo posebno, da družba Pace-Mar-

hvali gostom za izkazano jej čast in služi nadalje pri jedi. Navadno ženske ne sede pri mizi, le malokdaj videl sem jih tihe na doljnem koncu. Pri celem obedu gori na sredi mize velika voščena sveča. Napitnice so zelo navduševalne, in pripoznati se mora najprostejšemu Črnogorcu nekovi poetični talent, kar se besede in tudi kar se predavanja tiče. Je se riža, slanine, kosi govejega mesa, na kolu spečenega prašiča ali jagnjeta, kokoši in končno se pije kava. Drugi dan ponujajo ribe iz skadarskega jezera, sušene in skoraj ujete. Lovi se namreč v tem jezeru mnogo rib, kadar po zimi jezero deloma zmrzne, se ribe v toplejših zatokih tako nakopičijo, da kolec mej njimi obstoji.

Enake gostije imajo na božične praznike, Štirinajst dnij poprej postavijo pred hišni prag butare iz lepega, z zelenim listjem ovitega bukovega lesa in s tem zapali hišni gospodar na sveti večer blagoslovljeni ogenj na ognjišči, kateri se potem cele praznike vzdržuje. Ta običaj spominja neki še na pagansko darovanje bogovom.

Ženitve se vré še prilično dosti veselo. Mej tem, ko se v cerkvi dovršuje venčanje,

meški zunaj ukajoči plešejo poskočko in si streljajo s pištolami — pod noge. Čuda, da se navadno ne zgodé nesreče. Po božjem opravilu vodijo nevesto do njenega doma, kjer se poslovi od svojih, in potem grede vsi gostje z njo v novo domačijo, mej potjo se strelja, vriska, uka in krasno je videti lepe može v najlepšem lišpu z dragoceno okovanim orožjem, s hanžari in samokresi. Žene se ne udeležé spremljevanja; doma se gostija nadaljuje.

Prazničnega plesa se vesele Črnogorci še na voskršenje (veliko noč) in na sv. Petra dan. Popoldne plešejo na guoni — (okrogli kameniti prostor, na katerem žito mlatijo) — kolo ali oral po enoličnem petji. — Ostanejo pa pri tem zelo trezni, le redkokrat videl sem krožiti bokal vina, ali upijanili se nijso Črnogorci nikdar. Kadar so velika krdela prišla doli po žito, in so tu prenočevali, čakajoči jutranje hladne zore, čudili smo se, kako so celi večer sè suhim grlom odpevali svoje junaške pesmi in plesali kolo, potem pa se ulegli na pesek ob bregu ali v kako prazno poslopje, ne misleči na težavni pot v svoje skalnate gore. In vročina je bila mnogokrat strašna. Vem se spominjati na tri

gheri et consortes ne čislajo posebno tega posilnega vrinjenca, in da nij upati spraviti ga sed-j po tej „precej navadnej“ poti v državni zbor. Spomnil se je Apfalterer družega kandidata: grofa Gustava Thurna, o katerem je do leta 1877, ko je bil voljen v deželni zbor kranjski, k večjemu kakov gorenjski „borštinar“ v Jelovici vedel in znal, da eksistira. Bog me, ta bode dober kandidat!

Počil pa je mej tem še nekov drugi glas, ki zasluži, da tudi od naše narodne strani malo bolj pozorno čujemo nanj, ker je vendar le premisleka vreden, in to je glas o samostojni kandidaturi g. dr. viteza Zavinskega. Imenovani nij naš mož, on nij naroden, in nij bil nikdar pristaš naše stranke; pa to smeje narodnjak in nemškutar, ki objektivno sodi parlamentarno delovanje Zavinskega, z vsem prepričanjem potrditi, da je bil vsestransko pravičen zastopnik svojih volilcev. Mi sedaj ne agitiramo niti na jedno niti na drugo stran, — ali, ko bi imeli voliti same mej jelovškimi borštinarjem, znanim grofom Thurnom, ali pa mej večletnim parlamentnim udom Zavinskom! Toliko za danes! Morbiti poizvemo v kratkem še kaj več izza kulis o tej zanimivej stvari.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 23. januarja.

„N. Fr. Pr.“ ve pripovedovati, da so se tudi **cišejtanski** ministri odločili terjati finančne cole (podraženje kave, petroleja itd.) Če jih državni zbor ne dovoli, žuga ministerstvo, da bode odstopilo. Da pa je tako žuganje za naše ustavoverce bolj izdatno kot vsi interesi ljudstva, to je obče znano.

Hrvatski sabor je kraljev odpis, v katerem se izreka, da nij še čas za zjedinenje Hrvatske, mirno na znanje vzel in je bil odložen. Nobena stvar nij kazala važnosti tega časa za Jugoslovane. Zato ne moremo mnogo govoriti o tem.

Ivan Vončina je izstopil iz kluba večine in iz takozvane narodne stranke hrvatske. Želeti bi bilo, da bi se on postavil na čelo novej zares narodnej stranki, ki bi malo menj Magjarom mamelukovala.

O osvojenji **Bosne** po Avstriji piše zadnji list oficijozne berlinske „Montagsrevue“: „Če Avstrija vzame Bosno, bode na

izstradane žene, katere so oblegle na vročinskem mrtvudu predno so dospele na vrh gore. Gotovo so se zmirom našle do črnogorske meje dve ali tri siromašice tik pota ležeče, skrčene v mrzličnem tresu in čakajoče na odnehanje bolezni, da so mogle posled svoj tvor naprej nositi, in v Piperi, Bjelopavlički itd. so imele pol drug dan daleč.

Očigled tacega siromaštva bi se slutilo, da je za slučajno tukaj potujočega nevarno hoditi brez spremstva ali varstva. Ali v nasprotju je Črna gora varnejša od naših krajev, gotovejše je najti tu izgubljeni denar, kakor drugod, dostikrat se na Bazarju javno proglašajo najdena „cvanciga“. Ali knez tudi zelo strogo vsako tatvino kaznuje z denarno kaznijo in zaporom ali celo s tepenjem, in da je zadnje oskrunjenje za viteške Črnogorce jako nečastno, nij treba poudarjati. Danilo, ki je prvi energično historično črnogorsko roparstvo zatrl, je tudi z vešali kaznoval tatvino. Če Črnogorec na avstrijski zemlji stori zločinstvo, kar se pa skoraj nikdar ne zgodi, ga doma še ostrejše kaznujejo, ker jim dela nečast.

Mnogo naših Bokeljev (Poborji, Krivošćani) svoje pravde nosijo h knezu in se

srednjem morji dobila izredno močno in veljavno položeno. Na srednjem morji se naredi nov faktor. Železnice čez Balkan bi avstrijsko trgovino povzdignile.“ Iz tega citata je vidno, da znajo v Berlinu bolje računati nego na Dunaji, kjer se ne ve, ali so uže prevideli, kaj je Bosna za našo monarhijo.

Vnanje države.

Iz **Carigrada** poročajo: Poziv sultana do turškega prebivalstva, naj prime za orožje na brambo domovine, ostal je malo vspešen. Povsod je le poparjenost, potrtost in apatija. Na porti hote na vsak način premirje skleniti. Zavoljo tega so odposlancem v ruski glavni stan nove poduke poslali, da naj do skrajne meje „koncesije“ dajejo, samo da se vojevanje neha.

Iz **Londona** se glasi telegram 21. jan.: Druga izdaja „Timesov“ poroča iz Pere, da se Turki boje, da Rusija odlašala premirje tako dolgo, da pridejo njene vojske v Carigrad. Zato se je ministerski svet posvetoval o vprašanji, ali bi šel sultan v Brusu v Azijo.

V **francoskej** zbornici republikanci pri verifikaciji mečejo vse one „konservativce“, od katerih se da dokazati, da so s pomočjo kake nepostavnosti voljeni. To pa je desnica zbornice tako razkačilo, da žuga in corpore izstopiti, če bodo republikanci nadaljevali njene vrste tako močno trébiti.

V **Afriki** na Kapu, kjer se Angleži vojskujejo, nemajo sreče dozdej. Namišljeno podvrženje kneza v Gaiki je izpodletelo. Nov polk vojakov so morali tja poslati.

Dopisi.

Od Malenedelje 21. jan. [Izv. dop.] Predzadnji broj v tukajšnjih krajih mnogo čitanega „Slovenskega Gosp.“ ima dopis iz tukajšnje okolice, v katerem se mej drugim priporočujejo kot primerni kandidati za bodoči deželni zbor cenjeni domoljubi, gg. Kukovec, dr. Gršak in profesor Žitek. Ker utegne ta dopis žaliti našega dosedanjega poslanca, g. dr. Srnca radi tega, da se on v njem nič ne omenja, moram javno izjaviti, da se ima pri nas delovanje g. dr. Srnca v hvaležnem spominu; kajti on je našej šoli 1000 forintov pridobil in se je v obče hrabro potezal za narodne in šolske interese. Zato bi bilo ne samo zelo neprevidno, ampak tudi nehvaležno, ako bi se vrli g. dr. Srnac preziral. Upam si tudi izraziti, da oni dopis nij bil ravno pri

njegovemu izreku tudi popolnem podvržejo. Bataljonski poveljnik ali Serdar je vsakemu okraju tudi sodnik in on je porok za izvrševanje odločene kazni; enako je on odgovoren, da njegovi vojniki ne store kakega prestopa na Avstrijskem. Ko so bili Špičani to leto enega Črnogorca ujeli in predali Turkom, prosili so vojvoda Mašo, opravičevajoči svoj čin, da jih reši maščevanja sosedov in nij se upal ne eden Črnogorec obljubljenega maščevanja izpolniti.

Nikica napravil je z ruskimi pomočki v vsakej velikej vasi ljudsko šolo, kjer deloma popi, deloma pravi učitelji detca podučujejo v branji in pisanji cirilice, v verskem nauku in v najpovršnejih zemljepisnih načrtih. Ti učitelji imajo pač slabo plačo: kakih 40–60 gold. na leto in nekaj bire, katera je pri ondotnem siromaštvu zelo negotova. Navadno so iz istega kraja doma in so se dve leti na knezeve stroške v Cetinjah izučili, doma enako drugim seljanom se svojo družino kak mali košček zemlje mej skalovjem obdelujejo ali si drže nekaj ovac itd. Bolje nadarjena je po ruski carici osnovana dekliška šola v Cetinjah, učiteljice imajo po 500 gold. plače, dve ste Črnogorki, ki ste živeli se svojo družino izgnani v Zagrebu, ker so se bili

nas sestavljen. Sicer pa v istini ne vemo še, ali g. dr. Srnac kandidira ali ne in mi sploh za naše tri okraje še nemamo nijednega kandidata in nas še nihče skupaj klical nij, da bi se pogovorili. Moja misel je ta, da centralni volilni odbor v Mariboru, kateri se je menda uže vendar sešel, in pa tukajšnji domoljubi podpirajo eventualno kandidaturo g. dr. Srnca. Na to se pri tem ne smemo ozirati, ali je kandidat osebni prijatelj te ali one osebe ali ne; ozirati se nam je na narodno značajnost in zmožnost kandidata, na njegovo govorniško sposobnost itd. No, in v tem prekosi g. Srnac marsikoga. Sicer pa, ako bi njegova kandidatura došla v preveliko protislovje s centralnim volilnim odborom in tukajšnjimi domoljubi — radi podpiramo kate-rega koli narodnega kandidata, bodisi g. Kukovec, dr. Gršak ali drugi kateri popolnem neodvisni narodni mož.

Domače stvari.

— (Glasovnice za volitev v trgovinsko zbornico) so se po Ljubljani predvčeranjem, po deželi se bodo menda denes ali kmalu razdelile. Zatorej ponavljamo prošnjo do vseh narodnjakov, naj pazijo, da nemškutarji ne bodo od menj zavednih trgovcev in obrtnikov volilnih glasovnic dobili in s svojimi kandidati napolnili. Tu je treba po fah in občinah precej ganiti se in okolo volilcev iti.

— (Ljubljanski mestni zbor) ima jutri ob petih popoldne sejo. Na dnevnem redu je več kollavdiranj novih stavb in drugo poročilo.

— (Slovenski polk.) Podoficirji polka št. 17, bar. Kuhn, napravijo 2. febr. t. l. v Trstu v gostilni Monteverde plesni venček. Vabila na ta ples so slovenska, kar kaže, da se narodni duh tudi mej vojaki uže javlja zaveden in močan.

— (Tiskovna pravda.) G. poslanec Hočevar iz Krškega toži dunajski „Vaterland“ zaradi dopisa iz Ljubljane, v katerem mu je bilo očitano, kako je z zagrebškim judom Pristrom vred zabogatel. Stvar pride meseca februarja na vrsto.

njiu očetje udeležili zarote zoper kneza in so se zdaj pomiloščeni vratili v domovino. Sicer ste še dve, ena Francoska in ena Švicarka, nameščeni. V to učilnico se sprejemajo po milosti kneginje nadarjene deklice brezplačno. Tudi iz avstrijskega jih je nekoliko gori, vadijo se ženskih del in se uče razen nekaj srednješolskih predmetov italijansko in francosko. Ta šola obstoji še le kratko časa.

V dalmatinskih gimnazijah v Kotoru, Dubrovniku in Zadru je tudi nekoliko črnogorskih učencev. Eden je bil celo v Belgradu, mej vojsko pa je prišel se svojo ženo domov in je delal provijantnega uradnika. Ker je Črnogorec prebrisane glave, mu je lahko napredovati, ima veselje za vsak napredek. Kazal mi je eden pismo, v katerem se je se svojim prijateljem z lastnoumno sestavljenimi črkami razumeval; telegrafski uradniki so se bili prav brzo svojega posla naučili, ali za temeljito učenje Črnogorci z našimi Dalmatinci vred menda nemajo potrebne strpnosti, vsaj kolikor študentov sem izpoznaval, so se mi činili vsi malo lehkomišljeni; pa saj je vsega še le pričetek, in kulturno napredovanje je za te razmere popolnem zadostljivo.

— (Imenovanje.) Za direktorja go-riške velike gimnazije in ob jednem za člana deželnega šolskega sveta goriško-gradiškega je imenovan neki dr. T. Pantke, dozidaj gimn. direktor v Bolcanu na Tirolskem. Pantke je po rodu Prus, iz pruske Šlezije. Kakor ču-jemo, ne zna nobednega izmed deželnih jezi-kov, niti slovenskega, niti italijanskega.

— (Ljutomerska čitalnica) ima na svečnico 2. februarja v svojih prostorih (go-stilnica g. Seršena) svoj letni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. nagovor pred-sednika; 2. poročilo tajnika in blagajnika; 3. volitev 3. pregledalcev računa; 4. pogovor o naročevanju časnikov, o plačevanju družab-nikov, o prirejevanju zabav; 5. predlogi in 6. govor o „Vodniku“. Začetek ob 3. uri po-poldne. Zvečer ob 1/2 8. uri pa tombola in plesna zabava. Vabijo se vsi p. n. družab-niki in domoljubi iz trga in okolice.

Odbor.

— (Iz Zagreba) se nam piše ta-le skoro neverjetna novica: „Pod naslovom: „Na-čem smo“ zagledala bode te dni beli svet nova politična brošura Starčevićeva. Kakor čujem od prijateljev, kateri so imeli priložnost pogledati поблиže v rokopis sam, probudila bode rečena brošura gotovo občno senzacijo, kajti Starčević zagovarja baje jako živo s tem svojim spisom slovansko vzajemnost sploh, ter obsoja hrvatski partikularizem, — kratko: iz Savla postal je Pavel. — Več o tej brošuri spregovorim, kadar jo dobim v roke.“ Ra-dovedni smo.

— (Kapiteljski arhiv.) Bere se v „Slov.“, da je knez in škof ljubljanski v ško-fijskem listu sprožil misel, da bi bilo jako koristno spisati zgodovino ljubljanske škofije kakor tudi posameznih far. Marsikdo bi se rad lotil tega hvalevrednega dela, če bi imel le kaj pripomočkov za to. Naj bogatejši za-klad, zlasti za zgodovino prejšnjih dob, se hrani v kapiteljkem arhivu ljubljanskem, ki je skoraj eden najimenitnejših na Kranjskem. Ker je bil ta arhiv v velikem neredu, hoče ga se-daj g. Kljun vsled želje gg. kanonikov urediti ter mu izdeluje alfabetičen repertorij ali za-pisnik vseh pisem, ki se v njem nahajajo, ka-terega je uže dokaj dovršenega. Ko bode to delo dokončano in nastopi topleje vreme, bode razne snopiče v arhivu tako uredil, da bode slehni prav lahko našel vse, kar koli bode želel, ter skupaj zbral in v zapisnik spisal tudi tiste spise in pisma, ki do zdaj še niso ure-jeni. Bolj mikavne in znamenite reči hoče sem ter tja tudi objaviti. Kdor bi tedaj rad kaj pisal o svoji fari, ali kaki imenitni dobi naše škofije, ter želi izvedeti dotične vire, naj se obrne do g. Kljuna, ki mu bode po alfabeti-čnem zapisniku naštel in natančneje zazna-moval vire, ki se o dotični reči nahajajo v omenjenem arhivu, da se uže skoraj dejansko začne izvrševati škofova misel o natančnejši zgodovini naše škofije. Kolikor dosedanje delo kaže, je v kapiteljskem arhivu zlasti veliko dokumentov, ki zadevajo fare na Gorenjskem, pa kapiteljske in škofove fare na Koroškem in Spodnjem Štajerskem.

Razne vesti.

* (Snežni plazi.) Iz Gornjega Štajerja poročajo, da je na več krajih snežni plaz ve-like škode naredil. Na cesti, ki pelje v Št. II, je bilo 14 potnikov zasutih. Izkopavati jih niso mogli, ker se je bilo bati novega po-sutja. V okrajih Liezen je tudi več ljudij snežni

plaz posul in umoril. Nekatere ceste v žle-bovih so več metrov visoko s snegom zame-tane, tako, da nij mogoče voziti po njih.

* (Volkovi.) Iz Slavonije poročajo hrvat-ski listi, da se tam to zimo pokazuje izredno veliko volkov. Na enem lovu v gozdih gra-šćine Nuštar so 17 volkov ustrelili. Tudi v brodskem okraju so imeli več enako srečnih lo-fov.

* (Zalosten prigodek.) Kakor nek ogerski list poroča, ugriznil je pred jednim letom nekega železniškega uradnika stekel pes in rana se mu je kmalu zopet zacelila ter so vsi uže pozabili stare nesreče. Pred nekate-rimi dnevi je mož mirno legel spat, a po noči ga jame srbeti in skeleti oni zarastek in po-bésnil je vsled bolečine. V takem stanju je svojo soprogo vso razpraskal in obgrizel, in ko je na nje vpitje prihitela pomagat kuha-rica, je tudi njo ugriznil ter vse, ki so se mu hteli približati. Naposled sta dva možaka mo-kre ruhe vrgla mu preko obraza in ga tako dobro povezala. Nesrečna žena bode teško okrevala.

V „Narodne tiskarne“ v Ljubljani je izšlo in se dobiva:

VIII. zvezek „Listki“: Pomladanski valovi.

Roman, spisal I. Turgenjev, poslosteni dr. M. Samec. 8° 17 pol. Cena 60 kr.

Kdo hče

mesečno po 100 gl. in več po strani zaslužiti si, zastopajoč imenitno hišo? — Ponudbe osob vseh stanov pošilja pod naslovom „Z 430“ ekspedicija za anonce G. L. Daube in dr., I. Singerstrasse 8, Wien. (18-3)

Žitna trgovina.

Podpisani uljudno naznanja, da je odprl 15. januarja t. l. svojo

žitno trgovino v Gorici, na Korenju, pri vednjaku,

ter se priporoča za obilni obisk p. t. občin-stvu. Z odličnim spoštovanjem

(15-3)

Ivan Kavčič.

Tužci.
22. januarja:
Evropa: Schmidt iz Gorice.
Pri Slovani: Schmitz iz Grada.
iz Dunaja. — Arko iz Zagreba. — Prölich iz Du-naja. — Fless iz Třbovíja. — Hanz iz Dunaja. — Stenovitz iz Zagorja.
Pri Malleti: Lasset iz Trsta. — Kramar iz Bremenja. — Kohler iz Dunaja. — Premur iz Ko-sane. — Schager iz Dunaja.

Dunajska borza 23. januarja.	
Enotni drž. dolg v bankovnih	63 gl. 50 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	66 „ 95 „
Zlata rentna	74 „ 55 „
1890 drž. posojilo	114 „ 70 „
Akcije narodne banke	811 „ „
Kreditne akcije	222 „ 25 „
London	118 „ 65 „
Napoli	9 „ 48 „
C. kr. cekini	5 „ 61 „
Štebro	103 „ 20 „

Velika razprodaja
ostankov
zaloge blaga
pri
C. Wamischau,
Ljubljani, na mestnem trgu šte. 7.

Vojska,

zaradi katere so morale izostati obilne naročbe na iztok, daje povod

Tovarni za oskrbovanje nevest

A. Straussa, Dunaj, Rothenthurmstrasse 21,

da vse obdržane večje in manjše pošiljatve perila za gospode, gospe in deca, kakor i platno, robece, prte itd., daje po sedečih zares nizkih cenah, da si izprazni urno orjaško skladišče.

Namesto dveh le eden goldinar!

	prej gl.	1.50	kdaj le kr.	75
1 gate za gospoda	gl. 2.	„	gl. 1.—	„
12 angl. robecev iz batista, z barvenim robem, obrobljeni	„	gl. 2.	„	„
1 srajca za gospode iz širtinga, z nabranimi ali gladkimi prsi	„	gl. 2.	„	„
1 prkalasta, prav barvana srajca, najnovejšega kroja	„	gl. 2.	„	„
1 angl. trikot-jopica ali hlače, bela in barvana	„	gl. 2.	„	„
6 elegantnih batistovih robecev z barvanim robom, zarobljeni	„	gl. 2.	„	„
1 trojnih zavratnikov, najnovejši kroj	„	gl. 2.	„	„
1 izšivana srajca za dame, iz najlepšega širtinga	„	gl. 2.	„	„
1 elegantne hlače za dame ob kraju okinčane	„	gl. 2.	„	„
1 fin nočni korset iz širtinga, obrobljen, najboljši	„	gl. 2.	„	„
6 finih platnenih robecev, jamčeno pravo platno	„	gl. 2.	„	„
1 platnene gate za gospode	„	gl. 2.	„	„
1 fina barvana kreton-srajca, jamčena prava barva	„	gl. 3.	„	gl. 1.50
1 bela srajca za gospode z gladkimi trojnimi prsi	„	gl. 3.	„	gl. 1.50
1 jako okinčana srajca za dame, najboljša	„	gl. 3.	„	gl. 1.50
1 najfinjša izšite hlače za dame, elegantno izvedeno	„	gl. 3.	„	gl. 1.50
1 spodnje krilo iz širtinga, najlepši kroj	„	gl. 3.	„	gl. 1.50
1 gate za gospode, pravo rumburško platno	„	gl. 3.	„	gl. 1.50
1 angl. oxford-srajca, najnovejši izgled, jamčeno prava	„	gl. 4.	„	gl. 2.—
1 srajca za gospode iz pravega rumburškega platna in lepo nabranimi prsi	„	gl. 4.	„	gl. 2.—
1 fino izšita srajca za ples, ročno vezenje, najnovejši kroj	„	gl. 4.	„	gl. 2.—
6 parov finih angl. manset, najnovejši kroj	„	gl. 4.	„	gl. 2.—
1 fino izšita srajca za dame, bogato okinčana	„	gl. 4.	„	gl. 2.—
1 eleg. franc. korset z bogato vezeninom	„	gl. 4.	„	gl. 2.—
1 fino spodnje krilo za dame, bogato okinčano	„	gl. 4.	„	gl. 2.—
1 hlače za dame, iz najboljšega šnirbarhenta, gladke in krasno okinčane	gl. 1.—, 1.25, 1.50			
1 krilo iz najboljšega šnirbarhenta, gladko in krasno okinčano	gl. 1.50, 2.—, 2.50			
1 korset, najboljši šnirbarhent, gladek in krasno okinčan	gl. 1.25, 1.50, 2.—			
1 srajca za gospode, rumburška, prava, gladka ali nabrana, najfinjša	gl. 2.50, 3, 3.50, 4			
1 srajca za gospode, prava rumburška, fantazija in vezena, najfinjša	gl. 3.50, 4, 4.50, 5			
1 srajca za dame, pravo platno, gladka in fantazija, najfinjša	gl. 1.50, 2, 2.50, 3			
1 srajca za dame, pravo platno, vezena, najfinjša	gl. 2.50, 3, 3.50, 4			
1 kos 39 vatlov najfinjšega šnirbarhenta	gl. 7.50, 8, 9, 10, 11			
6 kosov 8 četrtnik šir. rjuh brez sive	gl. 9, 10			
6 kosov 8 četrtnik šir. rjuh brez sive, čisto platno, najfinjšo	gl. 13.50, 14.50, 16.50			
1 mizno pokrivalo za 6 osob, cvilih ali damast	gl. 3, 3.50, 4, 4.50, 5.50			
1 mizno pokrivalo za 12 osob, cvilih ali damast	gl. 8.50, 10, 11, 12, 14			
1 kos 39 vatlov 4 četrtnik šir. domačega platna	gl. 5.50, 6.50, 7.50, 8			
1 kos 46 vatlov 5 četrtnik šir. kreakega platna	gl. 16, 17, 18, 18.50			
1 kos 60 vatlov 5 četrtnik šir. irlandca ali holandca	gl. 18, 19, 20, 22, 24, 27, 30			
1 kos 54 vatlov 5 četrtnik šir. rumburškega platna	gl. 24, 27, 30, 33, 36, 40 do 60			
12 kosov brisač, cvilih ali damast	gl. 3, 3.50, 4, 5, 6, 7, 8			

Rabat: 1 damastno mizno pokrivalo za 6 osob ali 24 robecev pri nakupih za 40 gold.

Pismene naročbe proti gotovemu denarju ali povzetju se vestno in urno izvrše. — Cenišniki in računski za ženitovanjske opravce se zastoj dopošiljajo. (378-4)

Naročbe proti dopošiljanju gotovine ali povzetju

Wäsche-Brautausstattungs-Fabrik von

A. Strauss

Wien I., Rothenthurmstrasse Nr. 21.

